

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Május' 13-dikán, 1825.

Spanyol Ország.

Ferdinándus Király Ő Felsege, olly Végzést intéztetett a' maga első Ministere Zea Bermudez által a' Spanyol közönség' elejibe, melly által kinyilatkoztatja, hogy Országlását mint eddig úgy ezen-túl is úgy fogja folytatni, mint absolutus, vagy semmi megszorító törvényeknek határai közzé nem záratott Monarkha. Ezen Végzés, a' melly Aprilis 19-dikéről van dátálaltva, illy szavakból áll: — „

„Legérzékenyebb fájdalommal értetem, hogy egy idő-olta az a' nyughatalankodtató hír terjesztetett-el álnoksággal, hogy engem' arra akarnának kényszeríteni, vagy nékem' azt akarnák tanátslni, hogy Országomnak kormányozásában 's adminisztrálásában olly változtatásokat, reformációkat tegyek, hogy annak régi 's tiszteletes talpkövei az én Királyi Hatalmonnak határok közzé lejendő szorítottatása által más formát vegyenek magokra.

„Erre nézve én részint kötelességemnek, részint pedig és egyszersmind magamat megnyugtató elégtételnek tartom, ezen éppen olly gonosz mint lünös találmányt, hazugságnak lenni hirdetni. Kinyilatkoztatom tehát, hogy magamat nem csak alhatatossággal elhatároztam arra, hogy Legitimusságom' Fejedelmi jussait megsértetés nélkül 's tellyes állapotban fenntartatom, 's abból sem most sem valaha, legliszchebet is el nem hagyok, sem pedig valami a'-féle kamaráknak vagy egyéb valamely olly intézeteknek behozattatását, mel-

lyek a' mi eddig fennállott fundamentomos törvényeinkel ellenkeznének, meg nem engedem; hanem sőt inkább meghatározott módon kinyilatkoztatom, hogy engem minden Felseges Szövetségescim, a' kik erántam a' magok jó indulatjoknak 's Országom' jóvára czélzó hathatos törekedéseknek olly sok bizonyosságait mütatták, bizonyossá tettek a'-felől, hogy Koronámnak Legitimusságát 's Fejedelmi Hatalmát mindenkor elősegelleni meg nem szünnnek, és nékem Országlásom' módjában vagy formájában soha semmi újítást tanátsolni, és sem egyencsen sem mellesleg jovallani nem fognak. Ibrary Cluj

„Hasonló módon kinyilatkoztatom, hogy én állhatatosan és ingadozás nélkül elhatároztam magamat arra, hogy a' törvényeket fenntartassam és tiszteletben tartassam, hogy semmi fele visszaéléseket meg ne szenvedjek, 's hogy meg nem engedem, hogy az igasság helyett a' mesterkedés és erőszakoskodás uralkodjanak, és hogy azok, kik az én személyem és méltóságom eránt való hajlandóságnak 's tettetésnek szinlése és palástja alatt a' magok engedetlenségét 's nyakaskodását takarni akarják, az igasságos megfenyítést elkerülhessék.

„A' törvényeknek szoros megtartása, Határozásaimnak 's Rendeléseimnek hamari betöltése, 's a' Tiszti-karoknak megbetsülése, a' rendnek és boldogságnak talpkövei; ezek azok az alapok, a' mellyeket minden valóságos Royalista 's a' maga Királya eránt hűséges Spanyol, a' maga követésre való sinormértékének esmerni tar-

ozik; 's ezek lesznek azok az oltalmazó paizsok, mellyek a' gonoszságnak minden álnok törekedései mellett Országomnak békeességét 's szeretett alattvalóimnak boldogságát, melly két tárgyak az én szívemnek legbetsesebbek, meg fogják oltalmazni 's bátorságba fogják helyhezetni."

A' végén ezen Hirdetésnek olly parantsolatot szab a' Király a' Tiszti-karok Tisztviselők' elibe, hogy a' fennálló törvényeket minden személyre 's környűállásra való tekintet nélkül, pontosan hajtassák végre.

A' Madridból April. 21-dikén indúlt tudósítások szerint Szakszóniai Maximilián Királyi Herczeg (a' Spanyol Királyné ő F.ige Atyja) hajadon leányával Amália Princzaszszonnyal egyetemben, April. 20-dik napján, Valenczián, Barcelonán, 's Frantzia országán által Dresda felé útnak indúltak.

Kadixból azt jelentik az Ujságle-relek, hogy Armide nevű Frantzia Frégát a' Bresti kikötőhelyből 100 ágyúzó katonát vitt oda azon Frantzia sereghez, a' melly Kadixot még tovább is elfoglalva fogja tartani.

A' Párisi Monitörben illy megjegyzés találtatik a' Frantziáknak két Katalóniai várakból, Cardonából és Holstairichből lett eljövételéről: — „

„Katalóniából azt jelentik, hogy a' Frantzia seregek a' Holstairich és Cardona nevű várakat April. 9-dikén oda hagyták, 's ezeknek eltávozása után Spanyol seregek szállottak-bé oda. Ezen városoknak lakosai a' Frantziáknak eljöte után egymástól nagyon különböző hajlandóságot nyilatkoztattak-ki. Cardonában tiszta szívből származó szomorúságot mutattak a' Papság, a' Polgári Tiszti-karok és az egész nép midőn a' Franczia őrző sereg az ő várfalaik között kitérődött, mint hogy

ezen sereg magát itt igen jó magaviseleto, szoros fenyték tartása, 's a' regulától el nem távozó rendtartása által igen ditséretesen megkülömböztetvén nem keveset tett arra, hogy a' városnak csendessége ezen egész idő alatt meg nem zavartatott. Holstairichben ellenben, noha a' Franczia őrző sereg itt is példásan jól viselte magát 's a' tisztek is valóságos jó indulatot bizonyítottak, még is különös örvendezéssel szemléltetett ezen seregek innen lett eltávozása, a' melly örvendezés mindazonáltal nem sokáig tartott, mint hogy a' Frantziák után a' Spanyol katonák oda azonnal beszállván, 's a' Spanyol Tiszti-karoltól az ő élelmekre semmi elő intézetek megtéteve nem lévén, a' Spanyol katona Biztos mindjárt az első napon hadi adót vetett a' lakosokra, a' melly miatt egészen megváltozott az ő indulatjok a' Frantziák eltávozása eránt, és az ezért való örvendezést nagy búsungás követte.

Nagy Britannia.

April. 25-dik uapján megtisztelte a' Király a' maga jelenlétével Londonban a' Coventgardeni théatromot. Az utzák, mellyeken a' Pall-mall 'kastélyból a' théatromba ment, véghetetlen sokasággal voltak lepve. A' théatrom' nagy ajtójánál a' jádzó sereg' Regissőre fogadta és vezette-be ő Felségét a' gazdagon megvilágosított és szépen felékesített théatromba. A' tolongás olly nagy vólt, hogy némelly asszonyok nem tudtak magokon különben segíteni, hanem a' földről az első emeletre kapaszkodtak-fel, hogy a' veszedelmet elkerülhessék, 's nagy bésülettel be is fogadták őket magokhoz a' lozsikba az urak 's asszonsyágotk. A' Király éppen 7 órakerkezett-meg lozsijába, 's kilencz szeri Vivát kiáltással tiszteltetett. Ezt a' God-save-the-King! ének váltotta-fel, 's későbbre a' Rule Britannia-

nak énekeltetése is elkövetkezett, melynek danolásában maga Ő Felsége is részt vett.

Ápril. 27-dikén nagy Udvarlás lévén a' Királynál ennek alkalmatosságával bozátotta Ő Felsége magához audientiára azon nagy Deputáziót is, melyet az Irländiai Catholikusok küldöttek Ő Felségehez, 's melynek tagjai között ezen nevezetesebb emberek szemléltettek, úgy mint: Fingal és Gormanstovn Grófok Lord Killeen, Sir Esmonde, O-Connel's a' t. Mind együtt 23 cleveland személyek. A' Király nagy kegyelmességgel fogadta kérelmeket.

A' Király' neve napját fényesen innepelték Apr. 23-kán. Minden Nagy-követek és Követek Diplomatikai ebédre voltak hívatatva Gloucester-housébe: csak azt sajnálták, hogy Minister Canning nem jelenhetett-meg, a' ki azolta, hogy a' Catholikusok' felszabadítására nézve a' már tudva lévő nevezetes beszédet tartotta, folyvást a' köszvényben szenved, holott ezen Diplomatikai asztalnál néki kellett volna a' Vendégeket fogadó Gazdának lenni.

A' Birmánok' megverettetéséről újabb tudósítások is adtak már ki a' Londoni Ujságokban; de ezekben is majd mind csak azon történetek említetnek-meg újabban, a' melyeket közelébb költ ujságunkban kihirdettünk, tudniillik: hogy már a' Birmánoktól való félelemre többé semmi ok se' lehet, holott közönségesen úgy néztek sok félelmes szívű emberek ezen igen hatalmas ellenséggel való hadakozást, mint a' Britannusok Kelet-Indiai Uraságának elbomlására szolgáló első jeladást — hogy a' Birmánok 7 hónapok alatt tették az arra való készülteket, hogy az Anglus armádát Ranguhn városából kiverhessék, de a' mely készültek az Anglusok által 7 napok alatt semmivé tétettek — hogy Maha-Bunduhla Dec. 1-ső napján közel 60,000 embereket állított szembe a' 6000

emberekből álló Britannus armárával — hogy a' verekedés 6 napok alatt folyván, végezetre a' 7-dik napon a' Campbell esmeres hadi taktikája oly fordítást tett a' dologon, hogy az ellenség kéntelen vala futásban keresni megtartását, minelutána ágyujinak nagyobb részét és munitzióját oda hagyta — hogy a' Birmánok' veszítése 5000 emberekre telt, az Anglusok ellenben alig veszítettek 500 embert — hogy Dec. 15-dikén ismét megjelentek 20,000 Birmánok annak szinlésével, hogy bekeséses ajánlást akarnak tenni, hanem ők e' helyet kemény állásba helyezteiték magokat, melyre nézve Campbell, ki már különben is tudósítatva vala az ő czélzások felől, nem akart időt veszteni, hanem őket ismét megtámodta és tökéletesen megverte, 's ismét minden sátorait elvette 19 ágyúkkal, sok ezer puskákkal, 's minden féle hadi készületekkel.

A' mi új környüllások ezen újabb tudósításokban eléfordúlnak, azok ennyiben állanak: —

„A' Ranguhn vizén találtató Anglus tengeri erő is sokat tett ezen győzedelemre; a' Birmánok kéntelenek valának száron vizen hátat adni az Anglusoknak, 's e' közben történt, hogy több mint 50 ágyusztajkájakat elvesztették. — Generális Campbell nem győzi eléggé dicsérni valamint az Anglus úgy az Indus honni sergeket is: — „Az én Európai katonáim, úgy mond, mint Britannusok úgy verekedtek, 's magokat hazájokhoz érdemeseknek bizonyították, a' mi pedig a' Seapoykat illeti azt tartom, hogy nem nagyitoma' dolgot, ha azt mondom, hogy nem soha semmi Indus sergek nem iparkodtak oly nagy tüzzel mint ezek, azon, hogy az Európaiakhoz hasonlíthassanak 's vélek a' díj-koszorúnak elnyerésében vetélkedhessenek.

„Pegú tartományának régi fő városát ezen csatázások után elfoglalták az Anglusok. Tenasserim városa pedig Yehi

nevű tartományban önként feladta magát nékiük. Megjegyzést érdemel az, hogy a' Birmánok az alatt, míg ezen utolsó csatázás történt, éppen azon ségedelem eszközöz folyamodtak vala, melly az Oroszbirodalomnak megtartatására a' Moskau-nál folyt Francia hadakozáskor nem keveset szolgált. A' Birmánok is több helyeken meggyújtatták kibérlett Emissariusok által Banguhu városát éppen a' 15-dikben történt csatázásnak folyta alatt, 's minden iparkodással se' lehetett megakadályoztatni, hogy a' városnak egy-egyed része hamurá ne legyen."

A' Bedschapor nevű tartományban Kithor várának, egy Radschnak halála után a' Kötések szerint az Anglusokra kellett volna szállani; hanem egy Vasallusok nem akarta azt nékiük által adni, melyre nézve fegyvereserő által kellett azt elfoglalniok, a' melly hasonlóképpen a' múlt. Dec. 5-dikén történt. —

Ezen tekintetben szembe-tűnő vala mostanság Londonban az, hogy az Udvari Újságnak csak egy darabjában 30 olly Kötések hirdettettek ki, a' mellyek az Anglusok és 30 Indus Fejedelmek között csak az 1819-dik esztendő-től fogva az 1824-dik esztendő Márcziusának 6-dikáig erőssítették meg, mellyek által a' Nagy Britannia tengeri három ágú villájának hatalmára felüttetett az utolsó petsét. Azon Országok, mellyekről ezen 30 Kötések szollanak Napnyugotról Napkelet felé Arabiától fogva Aváig vagy a' Birmánokig, a' kik Chinával szomszédosok, 's Északról Délfelé Tibettől fogva a' Comorin nevű fokig terjednek, melly a' Gangesen innen és túl fekvő felszigetnek az Indus-tengerre nyúló hegye.

Az újabb Londoni levelek szerint ismét helyre kezdett a' Minister Canning ur' egessége állani.

Már más versben is említettük azt a' fényes pompát, mellyel a' Northumberlandi Herczeg a' Francia Király' koronázásán Rhéims városában meg akar jelenni. 's ott mint a' Nagy Britanniai Király rendkívül való Nagy-követje tisztelkedni akar. Az Anglus Országglószéktől néki költségül ajánlatott summát ugyan nem vette-el ő Herczegsége, mellyért mint mondják olly kardot fog kapni, a' melly 100,000 forintokra becsületik. Ezen kardot Rundel és Bridge Udvari drága-gyöngy-mesterek készitik. Szépen ki leszsz rakva drága kövekkel. Ezt fogja a' Koronázás' napján felkötni a' Hegzeg. Már Párisban is Rheimsban is kifogadtatott egy-egy nagy kastély, a' mellyekben nagy számú kísé-
rőjivel megférhessen. Már az az Udvari nagy hintó is készen van számára, melyben ezen Királyi pompára felviteti magát, 's a' mellyet mind gazdagságára mind a' művmesteri remeklésre nézve a' maga nemében csak egynek mondanak lenni. Legújabb módi szeker. Derekanak felső része gazdagon megvan koszoruzva metzet kristály üveg-levelekkel. Belső része legdrágább selyem matériával 's drága ezüst pászomántokkal van felékesittetve. A' Herczeg familiai címere szép festékű Skarlát és Hermelin paláston szemléltetnek a' nyaklántzal 's a' térdkötő Rend' címereivel együtt. Az az ezüst asztali készület, mellyet ezen pompázásra magával viszzen a' Herczeg, egy millió forintra betsültetik. Meg lehet hinni, hogy eselédjeinek liberiaitk is olyanok lesznek, hogy meg fognak a' pompa' minden részeinek felelni. Azt mondják, hogy ezeknél drágabbakat sok esztendőktől fogva nem láttak Londonban. Ezüstel vagynak kékre készülve. Negyven akár hova beillő paripákat és posta-czúgokat már útnak indítottak Páris felé. Beszéli, hogy Herczeg ő Urasága néhány versbéli vendégségeket szándékszik Francia ország' fő városában adni, még pedig olyanokat, mellyek mind

azokkal vetélkedhetnek, a' mellyek ott valaha láttattak.

Azoknak kik Londonban most az Irlandus Catholikusoknak felszabadittatásán nagy tüzzel dolgoznak, nem kis szegget ütött a' fejekbe az, hogy azon sok Kérelmek között, mellyeket mostanság sok Püspökök és Lordok a' Catholikusok' felszabadittatása ellen a' Parlamentumba külön-külön Közönségeknek nevekben beadtak, a' Yorki Herczeg is adott-bé egyet, még pedig olly nyilatkoztatással, hogy maga is úgy ítél, mint a' Kérelemnek beadatóji 's ezen értelmében ezután is meg fog maradni, az az nem fog a' Catholikusoknak felszabadittatására voksolni. Tudjuk, hogy a' mostani Király után, mint legidősebb Anglus K. Princz ezen Yorki Herczeg fog a' thronusra következni, ha a' Király' halálakor életben lesz. Mikor ezen kérelmet a' felső háznak beadta a' Yorki Herczeg, illy Beszédet mondott-el: — „

„Nekem, így szoll a' Princz, a' Windsor-i Szent György Collegiata Egyháza Káptalanja és Délánya Kérelmet adott által, hogy adnám-bé ezen háznak. Az ő Kérelmek abban áll, hogy a' Catholikusoknak nem kell semmi újabb feloldoztatást engedni. Illy alkalmatossággal minden embernek szabad lévén a' maga vélekedését kimondani, én is élek ezen alkalmatossággal annyival is inkább, hogy én különben nem szoktam a' ti tanátskozástokban részt venni, 's akkor, midőn az az idő elkövetkezik, hogy ezen Kérelem eránt is tanátskozzatok, éppen nem akarom tanátskozástokat a' maga szabad folyamatjában megzavarni. —

„Már 25-dik esztendeje telik, hogy a' Catholikusok felszabadittatását illető kérdés fennforog. El nem felejtetem, mikor a' kérdéskörnyüállások között valánk akkor,

midőn az Emancipatio legelőbb kérdésbe jött. Résztint egy Felsőes Személynek (Hidlik György Királynak) betegsége, résztint egy legalkalmasabb, legügyesebb, legbőltsebb Ministerünknek (Pittnek) kilépése terhelt bennünket. En azon-szempillantattól fogva, melyben ezen tárgyra nézve ellenző Vokst adtam, egész a' mai napig semmi okot nem találtam, a' melly arra indithatna, hogy ezen tárgy eránt való vélekedésemet megváltoztassam. Ellenben minden esztendőben újabb megújabb indító okokat találtam ezenegyszer kinyilatkoztatott vélekedésem mellett való megmaradásra. —

„Midőn ezen kérdés az alsó házból ide fel fog érkezni, Uraságtok ezt sokkal nagyobb belátással megfogják vizsgálni, mint erre én alkalmatos vagyok. Mindazonáltal magam is szükségesnek látom réá nézve két vagy három megjegyzéseket tenni. Első megjegyzésem az, hogy olly környüállások közzé helyeztetve lenni látom az Angliai Egyházat a' mellyek között a' Keresztyénségnek semmi féle Egyháza nintsen. A' Katholikusok nem akarják az Angliai Egyháznak vagy a' Parlamentumnak megengedni azt, hogy magát az ő ügyekbe avassa: 's ellenben azt kívánják, hogy a' Parlamentum vagy az Angliai Egyház engedje meg, hogy ők ennek ügyébe avatkozhasanak. —

„A' második megjegyzés, mellyet hasonló módon el nem halgathatok, ez, hogy mindeneket kérjek, hogy jól jegyezzék meg, hogy én itt nem úgy beszéllek, mint Yorki Herczeg, hanem csak mint magános ember. Nem akarnám sokért, hogy úgy ítéljen valaki, mint ha valamely mászemély' gondolatját beszéllem. A' mit itt mondok csak tulajdon magamnak személyes vélekedésem. Azt akarom mondani Uraim, hogy gondólják-meg jól az Urak, hogy mitsoda állapotba helyeztetik a' Monarkhát. Ne felejtkezzenek-el az Urak a'

felől, hogy a' Király azon esküvés által, mellyet a' thronusra való lépésekor leteszen, arra kötelezi-el magát, hogy az Uralkodó Egyház' tudományát, annak Fenyítékét, 's annak jussait megsérthetetlenül fenn fogja tartani. Igaz a', hogy egy Parlamenti Akta feloldozhatja, de csak az ez után következő Monarkhát mind azoktól az ígéretekől, a' melyekre ezen esküvésnek lételege kötelezné őtet. Hanem feloldozhatja-e a' Parlamentum a' Királyt a' már letett esküvéstől? Nem. De még egyszer megjegyzem, hogy én itt csak úgy beszélek, mint magános személy. Még egyszer kérek, hogy gondoljátok-meg, mi némű állapotba helyeztethetitek a' Királyt. Ezen nagy tárgy foglalatoskodtat minden mostani gondolkodásokat. Soha el nem felejtetem, hogy melly nagy gondot adott volt ezen tárgy a' meghalálozott Királynak is. Nem felejtetem-el, hogy melly nagy nyughatatlanságokat okoztak volt az én Király Atyámnak azok a' sok sürgető kívánságok, mellyekkel őtet a' Catholikusok ostromolták, hogy céljokat elérhessék, 's az Atyám által letett hit ellen is az Emancipációt megnyerhessék. El nem titkolhatom előttetek azon gondolatomat, hogy az Atyámnak sok esztendőig tartott betegségét ezen nyughatatlankodás okozta. Harmadikszor is kérem jegyezzék jól meg Uraságtok, hogy én itt nem valami más harmadik személynek nevében, hanem egyedül csak a' magaméban beszélek. Én gyermekségemtől fogva ezen gondolatokban neveltetem, 's ezek mellett megért elmével is állhatatossággal megmaradtam.

„Akár melly állapotba helyeztetődjék tehát 's akár melly gyaláztatást vonjon is réám mostani kinyilatkoztatásom, még is nyilván kimondom, hogy magamat a' Catholikusok' kívánságának ellene szegezni állandóképpen meghatároztam. Isten engem' úgy segítjen.“

Déli Amerika.

A' Perui Insurgensek' utolsó nagy győzedelmét tárgyazo tudósítás Febr. 8-dikén érkeztek-meg Bogotába. Ezek között találtatott Bolívarnak egy tulajdon kezével írott levele a' Congressszushoz, melyben ő azt adja ennek tudtára, hogy az ő hazája ügy mutatja ki ő eránta legjobban azon férodozásokért való háladatosságát, mellyeket ő Déli Amerika' függetlenségének megfundálásában kimutatott, mint ha néli megengedi, hogy Hivatalát letegyé és útját Európába vehesse, a' végre, hogy Columbiának némelly nemzetekkel fennálló borásági öszszeköttetését még jobban öszszecsátolja, 's a' mások' ellenséges indulatját meggyőzze. A' következő napon, Febr. 9-dikén, rendkívül való gyűléstartván a' Congressus, a' Libertádor' tudósításait fontálás alá vette. Levelének felolvastatása alatt, kívált a' hol azt kívánta, hogy Hivatalát letehesse, nagy csendesség uralkodott, mind addig, míg Torres nevű tag felállván, ily szavakkal szakasztotta félbe a' halgatást: — „Valóságos nemzeti gyalázat és bűn lenne, ha ezen Congressszus a' Bolívar kérésének engedne, 's néli, hogy Hivataláról lemondjon, megengedné“ — a' melly szavakra, a' nélkül hogy csak egy hang is ellene mondott volna, ily közönséges felkiáltás által viszsza vettetett az ő kérelme: „Éljen az Előülő-Libertádor!“

Egy levélben, a' melly Febr. 19-dikén indult Bogotából, az íratik: hogy Bolívar már letette a' katona formaruhát 's a' bajuszát leberetváltatta.

A' Karthagenai kikötőhelybe Febr. 14-dikén Constance nevű Fregát evzett-be, a' melly Magnan Marquist vitte oda, ki a' hajórol kiszállván egyenesen Bogotába vette útját a' Vice-Előülőhöz szölvő irásokkal, a' mellyek által a' Franczia or-

száglószélt azon Uránia nevű Francia hajót, melyet a Columbiai hajók elfogtak 's mint igasságos prédát megtartattak, vissza kívánja.

Lombard-Velencei Királyság.

A' Fels. Császár és Császárné a' Vice-Király Cs. Fő Herceggel és Hitvesével a' Cs. Fő Hercegnével, mint a' Mailandi újság Máj. 5, 's 6-dik napjain írja, e' hónap' 1-sőjén reggeli 8 órakor Mantuában elébb a' Sz. Adrás templomába mentek mise halgatásra, a' honnét Fels. Urunk a' Vice-Királyal a' Botanikus kertbe, 's azután a' Pater Bellavite által fundáltatott aszsonyi nevelő házba vették útjokat, az után a' nevezetesebb közönséges épületeknek meg szemlélésére mentek, milyenek az Apellatzió, 's a' Municipalitás' épületeik 's az Izraeliták' ispotálya 's dolgozó háza. Ezen napon a' Modénai Herceg is megjelent Mantuában, de még ezen napon vissza útozott Modenába. Császárné Ó Felsége a' Del-Te nevű palotát 's az ispotályt és dolgozó 's a' leány gyermekek árva-házát nézte-meg: Ferencz Károly Ó Cs. Fő Hercegsége pedig Hitvesével együtt mise után a' Mantuától 4 mértföldnyire lévő Boldogságos Szűz' templomát, 's azután a' Del-Te nevű palotát szemlélték-meg. A' Papi Polgári és Katona Tiszti-karok olly szerentsések voltak, hogy ezen napon ebédre a' Császári asztalhoz hívatattak. Délután 5 órakor Mária Ludovika Cs. Fő Hercegné 's Pármai Hercegné is megérkezett Mantuába Colornoi Grófné nevezet alatt, 's a' Királyi palotába szállott-bé. Estve mindnyájak a' théatromot tisztelték-meg jelenléteikkel, a' hol lármás örvendezéssel fogadtattak a' sokaságtól. A' város ezen estve is megvilágosított, valamint az előbbeni estvén.

Május' 2-dikán a' Vico-Királytól kísértetve a' Migharettói, sánczokkal megerősített Lógernek meg szemlélésérement Császár Ó Felsége, 's az örző se regnek mustráját tartván az után a' Pietolei erősségeket szemlélte-meg nagy figyelmetességgel. A' városba vissza térvén, itt a' kaszányákat 's egyéb katonai intézeteket vette szemügyre. Császárné Ó Felsége külön-külön nevelő és jótévő intézeteknek szemlélésével töltötte idejét, 's mindenütt figyelemmel kitudakozta az előjáró Aszszonyoktól ezen intézeteknek minden környülállásaikat.

Magyar Ország.

Primás Ó Hercegsége illy változásokat méltoztatott rendelni a' maga Egyházi Udvarában: —

Fő Tisztelendő Korondi Jó'sef úr, eddig volt első Titoknok, mint a' Posoni F. T. Collegiata Egyház' Kánonokja, oda elűtozott.

Fő Tisztelendő Haulik György Úr a' Sz. Theologianak Doktora, eddig második Titoknok, most az Esztergomi Érseki Egyház' Kánonokja, Segéd Kánonokká (Canonicus a' latere) — F. T. Durguth Jó'sef Úr Philosophia és Sz. Theologia' Doktora, eddig volt Cerimoniarius, Sellyei Parochusá és Érsekújvári Felső Kerület béli V. Esperesté — T. Bartakovits Adalbertus Úr eddig volt Udvari Pap, Titoknokká — T. Viber Jó'sef Úr Philosophia és Szent Theologia' Doktora, eddig a' Pesti Közönséges Seminarium Tudományok Praefektusa, Cerimoniariussá — T. Czernák Jó'sef Úr a' Budai várbéli Fő Egyháznál volt Cooperator, Herczegi Udvari Pappá és Protokollistává — nevezettek.

„Mint hogy, ezeket olvassuk: a' Poso-
nyi Déák ujságban, már ezen kisdéd
munkáról: „Hungaræ gentis avitum cog-
nomen, origo genuina, sedesque priscae,
„ducentibus Craecis Coevis scriptoribus
„detectae, a' Gregorio Dankovszky
„litararum Graccarum in Regia Academia
„Posoniensi Professore, Posonii typis he-
„redum Belnainorum 1825 editi“ — már
egyszer emlékeztünk, most kötelességünk-
nek tartjuk olvasójainknak jelenteni, hogy
ezen kisdéd munka folytattatni fog, és en-
nek foglalata rövid szókkal ezekben áll:

„Hungaricæ Constitutionis fundamen-
„ta ubi et quando jacta? quot et quos
„telluris plagas Hungari inde ab antiquo
„aevo usque dum Pannoniam occuparent,
„inhabitarunt? cur et quando sedes pris-
„cas Hungari deseruerunt, et quibus vi-
„cissitudinibus in Pannoniam sunt delati?
„in qua cognationis ratione sunt Hungari
„cum Hunnis Attilanis et Hodiernis Tur-
„cis? etc.“

Ezen kérdéseknek megfejtései: olly
tulajdonságaik, hogy azoknak fundamen-
tomos megmagyaráztatása, minden Histó-
riakedvellőknek kiváltképpen pedig min-
den Magyar Nemesnek nagyon kedvesek
lehetnek.

„E' kis munkának kiadója minden ál-
latásait azon Görög kútfökből merítette,
a' mellyekből a' Magyarok' régi Historiá-
ját tanulni lehet. A' régi Magyar Historiá-
ának ezen becses kintsét nem használták
a' Magyar dolgoknak új időkbeli Írói,
úgy mint illett volna. Pray ugyan leg-
többet tett ezen dologban: de sajnálni
lehet, hogy ezen tudós, fogynakozással te-
lyes fordítással megelégedett. — Pray és
Katoná csak matériákat gyűjtöttek ösz-

sze, a' mellyeket sem a' részrehajló Gus-
termann sem a' Romai Fessler nem
tudtak rendbe szedni. Engel semmit nem
dolgozott a' régi Historiára nézve, csak
az előtte írt tudósoknak hibáikat módosít-
gatta. Ki a' Magyarok régi Historiájában
előmeneteleket akar tenni, annak először
tökéletesen tudni kell a' Görög nyelvet,
másodsor igen jártasnak kell lennie
a' régi Geographiában, mellyet nem az
új könyvekből, hanem a' kútfökből kell
meríteni; a' mai Geographiai tudománt
is legnagyobb mértékben tudnia kell; így
negyedszer a' régi chronológiát; s ötöd-
sör a' Hermentikát s a' Kritikát, hogy
ezen segedelmek által a' hazug és meg-
rontott írásokat a' magok tökéletes álla-
potjokra vissza vihesse, 's a' t.“

H i r d e t é s.

Szombathelyen T. Ns. Vas Vármegyé-
ben, Simonyi Mihály Úrnak Posztó ke-
reskedése, minden Boltbéli hozzá tarto-
zandossággal, úgy Sátor és egyéb Vásári
eszközökkel f. 1825 Esztendei Julius hó-
nap 4-kén Licitatio által el fog adatni,
melly napon és helyen, kinék meg verő
szándéka vagyon megjelenhetik — avagy
Licitatio nélkül is ha kinék kedve vagyon
meg venni, frankirozott Levél által Ns. és
Nztes Vzeleő Rönczöl Ferencz Szombath-
elyi Belső Tanácsos és Massae Curator
mindenekről fogja tudósítani. — Töbnyiro
mind a' Ns. Vármegye Gyülesei és Tör-
vény Székei ezen Városban tartatván, mind
a' főbb Ország utak is, itt, öszvesfolyván,
és a' Bolt a' fő-piaczton leg nagyobb di-
vatba lévén, ezen nagy vidéktü város' kebe-
lében, annak megvétele megáltható Condi-
tiók alatt méltán ajánltathatik.